

**ŽIADOSŤ O OCHRANU PRED ZREJMÝM ZÁSAHOM DO POKOJNÉHO STAVU
(podľa § 5 Občianskeho zákonníka)**

Adresát: Obec Lietavská Lúčka Obecný úrad Cementárska 3 013 11 Lietavská Lúčka

Vybavuje (zodpovedný): Starosta obce a Obecné zastupiteľstvo

Žiadatelia: Dolu podpísaní obyvatelia obce Lietavská Lúčka

V Lietavskej Lúčke, dňa: 24. 04. 2026

OBEČNÝ ÚRAD LIETAVSKÁ LÚČKA		
Dostalo dňa 24-04-2026		
Podane číslo	829	Prílohy
Celo strana	122	Výbory

VEC: Žiadosť o vydanie rozhodnutia o predbežnom zákaze zásahu do pokojného stavu a o uloženie povinnosti obnoviť predošlý stav

Týmto podávame v zmysle § 5 zákona č. 40/1964 Zb. (Občiansky zákonník) žiadosť o ochranu pred zrejým zásahom do pokojného stavu, ktorého sa dopúšťa prevádzkovateľ Cementáreň Lietavská Lúčka, a. s., IČO: 31 607 712, so sídlom Žilinská cesta 49/25, 013 11 Lietavská Lúčka.

Zákonné odôvodnenie – Citácia § 5 Občianskeho zákonníka: „Ak došlo k zrejému zásahu do pokojného stavu, možno sa domáhať ochrany na obci. Obec môže predbežne zásah zakázať alebo uložiť, aby bol obnovený predošlý stav. Tým nie je dotknuté právo domáhať sa ochrany na súde.“

Zdôvodnenie, prečo sa obraciame so žiadosťou na obec:

Rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 SŽ o 44/2004

(publikovaný v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod č. 75/2005)

Kľúčová téza z odôvodnenia:

„V konaní podľa § 5 Občianskeho zákonníka **obec nezisťuje, či zásah do pokojného stavu je v súlade s právom, ale zisťuje len to, či došlo k zrejému zásahu do posledného pokojného stavu a či tento zásah bol v čase rozhodovania obce zrejím. Úlohou obce nie je poskytovať ochranu subjektívnym právam, ale len chrániť pokojný stav.**“

I. Opis zrejmeho zásahu do pokojného stavu V našej obci došlo v priebehu roka 2025 - 2026 k náhlemu a neprijateľnému narušeniu pokojného stavu v dôsledku prevádzky spoločnosti Cementáreň Lietavská Lúčka, a. s., pričom tento stav pretrváva do dnešného dňa.

Zdôrazňujeme, že **pokojný stav v našej obci bol definovaný a právne ustálený v roku 1998**, kedy bola v Lietavskej Lúčke definitívne ukončená výroba cementu (výpal slinku). Počas nasledujúcich takmer troch desaťročí bola v areáli vykonávaná výhradne vykládka a manipulácia s **vápencom**. Vápenec ako inertná surovina

nevykazoval vlastnosti ohrozujúce zdravie obyvateľov a nespôsobil nadmernú prašnosť či hluk.

Súčasný zásah do pokojného stavu spočíva v zavedení úplne novej činnosti – **dovozu a manipulácie so slinkom a troskou**, čo má pre obyvateľov tieto následky:

1. **Masívna prašnosť (TZL):** Začatím dovozu slinku a jeho vykládky na voľnom priestranstve, manipuláciou mostovým žeriavom pomocou drapákov, mletím prepravou dopravnými pásmi a expedíciou dochádza k nekontrolovanému šíreniu žieravého a karcinogénneho prachu. Tento prach s pH 11 až 13,5 a obsahom šesťmocného chrómu (Cr6+) priamo ohrozuje zdravie obyvateľov. Tento stav je v priamom rozpore s pokojným stavom, ktorý v obci trval od roku 1998.

Upozorňujeme, že manipulácia so slinkom prebieha bez dodržania opatrení BAT, teda bez zabránenia vzniku a šírenia prachu - TZL vzduchom a hlučnosťou.

2. **Nadmerná hlučnosť:** Proces manipulácie zahŕňa vykladanie vagónov, pojazd a prácu drapáka po dráhe mostového žeriavu v neuzavretej hale, mletie a expedíciu výrobkov zo slinku vyrobených. Mechanické nárazy a hluk z pojazdu techniky a mletia sa v dôsledku chýbajúcej hermetizácie a absencie protihlukových opatrení nekontrolovane šíria do obytnej zóny. Tento hluk, spojený výhradne s novou aktivitou manipulácie so slinkom, narušuje pokojné užívanie našich domovov nad mieru primeranú pomerom.

II. Odvolanie sa na Ústavu SR a ochranu práv Konaním prevádzkovateľa sú hrubo porušované ústavné práva občanov:

- **Čl. 44 Ústavy SR:** Právo na priaznivé životné prostredie.
- **Čl. 40 Ústavy SR:** Právo na ochranu zdravia (obyvatelia trpia kašľom, pálením slizníc a očí).
- **Čl. 20 Ústavy SR:** Ochrana majetku pred agresívnym prachom, ktorý znehodnocuje najmä autá, spevnené plochy, fasády a strechy domov.

III. Žiadosť o nápravu Vzhľadom na to, že zásah do pokojného stavu je zrejмый a preukázateľný (čo preukazujeme fotodokumentáciou a videami), žiadame, aby Obec Lietavská Lúčka v rámci svojej kompetencie podľa § 5 Občianskeho zákonníka:

1. **Predbežne zakázala** prevádzkovateľovi dovoz, vykládku a manipuláciu so slinkom a troskou technológiou a v priestoroch, ktoré spôsobujú únik prachu a nadmerný hluk do intravilánu obce.
2. **Uložila povinnosť obnoviť predošlý stav**, t. j. stav bez prašnej a hlučnej manipulácie so slinkom, ktorý v obci existoval od roku 1998 a bol potvrdený povolenou manipuláciou výhradne s vápencom.

IV. Upozornenie na zákonnú povinnosť obce. V súvislosti s touto žiadosťou upozorňujeme štatutárny orgán obce na nasledujúce skutočnosti:

- **Povinnosť oznamovať trestnú činnosť:** Podľa § 196 ods. 2 Trestného poriadku je obec povinná bezodkladne oznamovať skutočnosti nasvedčujúce spáchaniu trestného činu.
- **Podozrenie na trestné činy:** Predložené dôkazy zakladajú podozrenie z trestného činu Všeobecného ohrozenia (§ 284 TZ) a Ohrozenia a poškodenia životného prostredia (§ 300 TZ).
- **Povinnosť odvrátiť hrozbu:** Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 17/1992 Zb. je každý, kto zistí hrozbu poškodenia životného prostredia, povinný vykonať nevyhnutné opatrenia na jej odvrátenie.
- **Osobná zodpovednosť:** Ak obec o týchto skutočnostiach vie a nekoná v rámci svojich právomocí (najmä podľa § 5 OZ), vystavuje sa riziku trestného stíhania za Zneužívanie právomoci verejného činiteľa.

S pozdravom,

Poradové číslo	Meno a Priezvisko	V Lietavskej Lúčke ulica a číslo domu	podpis
1	VERONIKA MUDRÁ, MGR	ŽILINSKÁ CESTA 19/37	Mudrá
2	MACHA MARIÁNA	CESTNÁ 126/512 100/63	
3	MÁRIA KUPCOVÁ	Žilinská cesta 534/199A 01311 Lietavská Lúčka	
4	KATARÍLIA HUDECOVÁ	5. STŤĽANČILIA 314/17	Hudecová
5	ALEXANDER ČERŤAN	LIA VĀPEHICU 404/3	
6	Janka Čigáriková	Žilinská cesta 12/23 L.L.	Čigáriková

7. PAULINA LIPKOVÁ ŽILINSKÁ CESTA 19/37
8. GABRIEL ROMAN ITCHALT CHRELIET 28

Prílohy:

1. Zdôvodnenie prečo má právo obec zakročiť okamžite
2. Fotodokumentácia únikov TZL zo slinku.
3. Návrh rozhodnutia na ochranu pokojného stavu
4. Čestné vyhlásenie
5. Bezpečnostný list suroviny (slinku)

Príloha č. 1

Zdôvodnenie prečo má právo obec okamžite zakročiť pri šírení prachu a hluku v intraviláne obce

Občania sa pýtajú, či obec môže niečo urobiť hneď, ak cementáreň ktorá škodí (práši, hučí) tvrdí že má platné povolenia (aj keď 20 rokov staré....). **Odpoveď je ÁNO.** Pri ochrane pokojného stavu v obci podľa § 5 Občianskeho zákonníka obec vôbec nezaujímajú papiere firmy, ale **realita** a pokoj na našich uliciach.

Kľúčový judikát Najvyššieho súdu SR (sp. zn. 3 SŽ o 44/2004) hovorí:

„V konaní podľa § 5 Občianskeho zákonníka obec nezisťuje, či zásah do pokojného stavu je v súlade s právom, ale zisťuje len to, či došlo k zrejmemu zásahu do posledného pokojného stavu... Úlohou obce nie je poskytovať ochranu subjektívnym právam, ale len chrániť pokojný stav.“

V praxi to funguje nasledovne:

1. **Čo obec skúma:** Obec nezisťuje, či cementáreň porušuje technické normy alebo hlukové limity a má platné súhlasy (to robia iné úrady). Skúma len to, či v obci predtým bol pokoj a či ho cementáreň svojím konaním **zrejme narušila**.
2. **Rýchly zásah:** Cieľom je dosiahnuť, aby obec zakázala rušivé konanie a nariadila obnovu predošlého stavu (teda ticho a čistý vzduch) až do času, kým o veci právoplatne nerozhodne súd alebo kým sa situácia nevyrieši inak.

Hranica "zrejmosti": Zásah musí byť jasne viditeľný a citeľný. Ak v obci, kde bol od roku 1998 pokoj, od určitého času dochádza k masívnemu úniku prachu do domácnosti, na autá a fasády a k hluku z manipulácie so slinkom, ide o **učebnicový príklad** narušenia pokojného stavu, ktorý obec musí riešiť neodkladne.

Zhrnutie: Starosta obce a Obecné zastupiteľstvo Lietavskej Lúčky majú v rukách moc zastaviť prášenie a hluk z cementárne ihneď. Nemusia skúmať povolenia a súhlasy, musia len chrániť občanov pred novým, rušivým a zdravie ohrozujúcim stavom, ktorý tu predtým nebol. My občania, sme toho názoru, že zástupcovia obce nám nemôžu **odmietnuť pomoc** len preto, že spor o čisté životné prostredie bude právne zložitý. Úlohou obce v tomto prípade je chrániť "status quo", teda to, „ako to bolo predtým, tak nech je aj dnes a na veky vekov....“. Teda bez prachu a hluku.

Príloha č. 2

Fotodokumentácia a videa sú kompletne dostupné na

<https://photos.app.goo.gl/54de5KicV9rMY57X9>

Náhodne vybrané fotografie s dátumom a časom vyhotovenia fotografie

10. 4.
pi, 21:06 GMT+02:00

samsung Galaxy A36 5G
f/1,8 1/4 4,69 mm
ISO2000

20260410_210558.jpg
12,5 MP 4080 × 3060

Zdieľa Paulina Lipkova

8. 4.
st, 13:30 GMT+02:00

samsung Galaxy A36 5G
f/1,8 1/538 4,69 mm
ISO32

20260408_133020.jpg
12,5 MP 3060 × 4080

Zdieľa Paulina Lipkova

× Informácie

Podrobnosti

25. 3.
st, 9:43 GMT+01:00

20260325_094231.mp4
2,1 MP 1080 × 1920

Zdieľa prach

19. 3.

št, 8:21 GMT+01:00

samsung SM-A125F

f/2 1/698 4,6 mm ISO25

20260319_082108.jpg

12 MP 4000 × 3000

Zdieľa Paulina Lipkova

4. 8. 2025

po, 13:37 GMT+02:00

VID_20250804_133648.

mp4

2,1 MP 1920 × 1080

Zdieľa Peter

Lietavská Lúčka

BYTČICA

Príloha č. 3

Návrh rozhodnutia na ochranu pokojného stavu

OBEČ LIETAVSKÁ LÚČKA Obecný úrad, Cementárenská 3, 013 11 Lietavská Lúčka

Váš list zn./zo dňa: [Dátum podania vašej žiadosti] **Naše číslo:** [Doplní obec]
Vybavuje: Starosta obce **V Lietavskej Lúčke, dňa:** 24. 04. 2026

Adresát: Cementáreň Lietavská Lúčka, a. s. Žilinská cesta 49/25 013 11 Lietavská Lúčka

VEC: ROZHODNUTIE O ULOŽENÍ OPATRENÍ NA OCHRANU POKOJNÉHO STAVU (podľa § 5 Občianskeho zákonníka)

Obec Lietavská Lúčka, ako orgán príslušný na ochranu pokojného stavu podľa § 5 zákona č. 40/1964 Zb. **Občiansky zákonník**, na základe žiadosti obyvateľov obce doručenej dňa [Doplňte dátum podania] a po vyhodnotení predložených podkladov, vydáva toto

ROZHODNUTIE :

Spoločnosti **Cementáreň Lietavská Lúčka, a. s.**, sa s okamžitou platnosťou

U K L A D Á :

1. **ZÁKAZ** dovozu, vykládky a manipulácie so surovinami **slinku a vysokopecnej trosky** technológiou voľnej vykládky drapákom a procesom mletia v neuzavretých priestoroch, nakoľko táto činnosť spôsobuje prašnosť a hluk, čo je zrejmy zásah do pokojného stavu.
2. **POVINNOSŤ OBNOVIŤ PREDOŠLÝ STAV**, a to návratom k prevádzkovému režimu manipulácie výhradne s inertným materiálom (vápencom), ktorý v obci existoval od ukončenia výroby cementu v roku 1998 až do začiatku aktuálneho rušivého stavu v roku 2025.

Toto rozhodnutie o predbežnej ochrane pokojného stavu je platné a vykonateľné až do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci samej, alebo do času, kým nedôjde k úplnému odstráneniu rušivých zásahov a obnoveniu pokojného stavu.

ODÔVODNENIE :

Obec Lietavská Lúčka obdržala žiadosť občanov, v ktorej preukázali, že v rokoch 2025 – 2026 došlo k náhlemu narušeniu pokojného stavu. Zásah je zrejmy a spočíva v šírení agresívneho prachu (pH 11 až 13,5, obsah Cr⁶⁺) a nadmernej hlučnosti z pojazdu drapákového žeriavu v neuzavretej hale. Tento stav je v ostrom rozpore s pokojným stavom ustáleným od roku 1998. V zmysle judikatúry Najvyššieho súdu SR (3 SŽ o 44/2004) obec v tomto konaní neskúma zákonnosť povolení, ale faktický stav.

POUČENIE:

Toto rozhodnutie je predbežnej povahy. Proti nemu nie je prípustné odvolanie. Právo domáhať sa ochrany na súde zostáva zachované.

Upozornenie na následky porušenia a PRÁVA OBČANOV:

V prípade nerešpektovania tohto rozhodnutia a pokračovania v zakázanej činnosti, berie prevádzkovateľ na vedomie nasledujúce zákonné kroky a práva dotknutých občanov:

1. Právo občanov na asistenciu Polície SR Podľa § 2 ods. 1 písm. a) zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore: *„Policajný zbor spolupôsobí pri ochrane základných práv a slobôd, najmä pri ochrane života, zdravia, osobnej slobody a bezpečnosti osôb a pri ochrane majetku.“* Každý občan je oprávnený privolať hliadku PZ SR, aby zadokumentovala porušovanie tohto úradného rozhodnutia, čím sa zaistí dôkaz o ohrozovaní zdravia a majetku občanov.

2. Právo na výkon rozhodnutia (Exekúcia) Podľa § 78 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok): *„Ak účastník konania v určenej lehote nesplní povinnosť uloženú mu rozhodnutím, ktoré je vykonateľné, správny orgán alebo ním poverená osoba vykoná exekúciu.“* Obec na podnet občanov pristúpi podľa § 79 ods. 1 Správneho poriadku k ukladaniu opakovaných poriadkových pokút až do úplného zastavenia zakázanej činnosti.

3. Právo na trestnoprávnu ochranu Podľa § 348 ods. 1 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. (Trestný zákon): *„Kto marí alebo podstatne sťažuje výkon rozhodnutia súdu alebo iného orgánu verejnej moci tým, že vykonáva činnosť, ktorá mu bola takým rozhodnutím zakázaná, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.“* Vedomé ignorovanie tohto zákazu zakladá dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu Marenia výkonu úradného rozhodnutia a občania majú právo podať trestné oznámenie.

4. Právo na náhradu škody Podľa § 420 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. (Občiansky zákonník): *„Každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.“* Porušenie tohto zákazu zakladá občanom priamy nárok na náhradu majetkovej a nemajetkovej ujmy, pričom toto rozhodnutie obce slúži ako kľúčový dôkaz o vedomom zavinení (zavinenom protiprávnom konaní) zo strany prevádzkovateľa.

.....

Za Obec Lietavská Lúčka

Príloha č.4

Čestné vyhlásenie a podnet na zdokumentovanie zásahu do pokojného stavu

Miesto výskytu: [Uveďte adresu/lokalitu]

Dátum a čas: [Aktuálny dátum a čas]

Týmto žiadam hliadku Policajného zboru o súčinnosť pri ochrane mojich základných práv a slobôd podľa § 2 ods. 1 písm. a) zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore.

Skutkový stav:

V mieste môjho bydliska dochádza k zrejmemu zásahu do posledného pokojného stavu v zmysle § 5 Občianskeho zákonníka, a to konkrétne:

- **Nadmerným hlukom:** [Stručne opíšte zdroj, napr. stroje, hlučná prevádzka]
- **Prašnosťou:** [Opíšte pôvod prachu a ako vás obmedzuje]

Žiadosť voči hliadke PZ:

Vzhľadom na to, že obec v zmysle judikatúry Najvyššieho súdu SR (3 SŽ o 44/2004) v rámci ochrany pokojného stavu neskúma právny titul, ale faktický stav, žiadam o:

1. **Vykonanie úradného záznamu** o nahlásenom podnete a zdokumentovanie aktuálnej situácie (zdroj hluku/prachu).
2. **Identifikáciu osôb**, ktoré tento zásah priamo vykonávajú.
3. **Výzvu na upustenie od konania**, ak toto vykazuje znaky priestupku alebo ohrozuje zdravie obyvateľov.

Tento záznam bude slúžiť ako kľúčový dôkazný materiál v konaní o ochrane pokojného stavu pred obecným úradom, alebo pri inom vymáhaní nároku.

.....

Meno, priezvisko a podpis

ZÁZNAM O ODOVZDANÍ A PREVZATÍ PODNETU

Potvrdenie prevzatia príslušníkom Policajného zboru SR Dolu podpísaný príslušník PZ potvrdzuje, že dňa o hod. prevzal tento písomný podnet za účelom jeho zaevidovania do služobného záznamu č..... o výsledku objasňovania podnetu.

..... **Meno a služobné číslo príslušníka PZ (podpis / pečiatka)**

Záznam oznamovateľa o odovzdaní (v prípade odmietnutia potvrdenia hliadkou)
Vypĺňa občan v prípade, ak **hliadka PZ** odmietla potvrdiť prevzatie podnetu podpisom:
„Týmto vyhlasujem, že tento písomný podnet bol **zasahujúcemu príslušníkovi PZ**
(služobné číslo:) dňa o hod. riadne a fyzicky
odovzdaný. Menovaný príslušník podnet prijal, avšak odmietol potvrdiť jeho prevzatie
na tomto tlačive.“

..... **Podpis oznamovateľa**
(občana)

..... **Podpis svedka (prítomnej**
osoby)

Pár praktických rád k príchodu hliadky:

- Nahrávajte si to: Ak je to možné, natočte si hluk alebo prach na mobil ešte pred príchodom hliadky (pre prípad, že by zdroj rušenia náhle utíchol).
- Žiadajte číslo záznamu: Po skončení zásahu si vypýtajte číslo služobného záznamu (číslo jednacie), aby ste sa naň mohli v návrhu pre obec odvolať.
- Svedkovia: Ak sú vonku aj iní susedia, požiadajte ich, aby polícii potvrdili, že tento stav nie je bežný a obmedzuje ich.

	PJSC Ivano-Frankivskcement	Karta bezpečnostných údajov cementu
---	-----------------------------------	--

V súlade s nasledovnými nariadeniami: nariadenie EÚ č. 1907/2006 (REACH), príloha II nariadenie EÚ č. 1272/2008	Aktualizované: 04. 01. 2016
---	-----------------------------

1. IDENTIFIKÁCIA LÁTKY/ZMESI A SPOLOČNOSTI/PODNIKU

1.1 Názov chemikálie: CEMENT

Bežný cement podľa normy EN 197-1: 2011

(odsek 3.2)

Informácie o látkach, kvôli ktorým je zmes klasifikovaná ako nebezpečná pre zdravie a životné prostredie				
Č.	Názov zložky	Číslo EINECS	Číslo CAS	Typ nebezpečnosti
1	Cementový portlandský slinok	266-043-4	65997-15-1	Riziko vážneho poškodenia očí. Podráždenie kože. STOT SE
2	Cementový prach	270-659-9	68475-76-3	Riziko vážneho poškodenia očí. Podráždenie kože. STOT SE

1.2 Relevantné identifikované použitia látky alebo zmesi

Spojovací materiál na výrobu rôznych betónových výrobkov, výplňových prvkov, malty a zmesi pre konštrukčné a stavebné materiály v priemyselných inštaláciách a pre individuálnych používateľov.

1.3 Podrobnosti o spoločnosti/podniku

Výrobca: PJSC Ivano-Frankivskcement

77422, v. Yamnytsia, Tysmenytsia District, Ivano-frankivská oblasť, Ukrajina

Tel. 1: +380443937400 +380 44 216-92-92

E-mail: cement@ifcem.if.ua

http: www.ifcem.if.ua

Obchodné oddelenie: PJSC Ivano-Frankivskcement

77422, v. Yamnytsia, Tysmenytsia District, Ivano-frankivská oblasť, Ukrajina

Tel. 1: +380443937400 +380 44 216-92-92

E-mail: cement@ifcem.if.ua

http: www.ifcem.if.ua

PJSC Ivano-Frankivskcement

Karta bezpečnostných údajov cementu

1.4 Núdzové telefónne číslo

Štátny podnik „Inštitút pre pracovnú medicínu NAMS” Kyjev

Tel.: +380 442 89-66-77; 442 84-34-27

E-mail: yik@nanu.kiev.ua

Medicínske a diagnostické centrum „Cementnyk” PJSC Ivano-Frankivskcement

Tel.: +380 342 58-37-16

2.

IDENTIFIKÁCIA NEBEZPEČNOSTI

2.1 Klasifikácia podľa Nariadenia (ES) č. 1272/2008

Trieda nebezpečnosti	Kategória nebezpečnosti	Výstražné upozornenia	
Dráždi pokožku.	2	H315	Spôsobuje podráždenie pokožky
Alergické pôsobenie na pokožku.	1B	H317	Môže spôsobovať alergickú kožnú reakciu
Vážne poškodenie očí/podráždenie očí	1	H318	Spôsobuje vážne poškodenie očí
Toxicita pre špecifický cieľový orgán (STOT) – jednorazová expozícia: dráždi dýchacie cesty	3	H335	Môže spôsobovať podráždenie dýchacích ciest

2.2 Výstražné piktogramy

Piktogramy označujúce nebezpečnosť (nariadenie (ES) č. 1272/2008)

Reaguje s vodou a tvorí alkalické roztoky

Všeobecná nebezpečnosť

2.3 Spôsoby požitia

Vdýchnutie: Áno

Kontakt s pokožkou – očami: Áno

Pri prehĺtnutí: Nie, okrem náhodného

2.4 Nebezpečné účinky na ľudské zdravie

Dráždi oči, dýchacie cesty a pokožku. Po vdýchnutí spôsobuje kašeľ a svrbenie v krku. Opakované vdýchnutie veľkého množstva cementového prachu zvyšuje riziko vzniku pľúcnej choroby. Pri kontakte s pokožkou – pokožka sa môže vysušiť a môže spôsobiť jej začervenanie. Dlhý kontakt mokrého cementu s pokožkou môže spôsobiť vážne popáleniny a dermatitídu. Cement obsahuje obmedzené množstvo chrómu rozpustného vo vode (VI), ktorý môže spôsobovať alergie. Po zasiahnutí očí cementom môže vzniknúť podráždenie, bolesť alebo mechanické poškodenie sietnice. Po požití – pocit pálenia, bolesť brucha.

	PJSC Ivano-Frankivskcement	Karta bezpečnostných údajov cementu
---	-----------------------------------	--

2.5 Nebezpečnosť pre životné prostredie

Pri vhodnom zaobchádzaní nebolo zistené žiadne nebezpečenstvo.

2.6 Iná nebezpečnosť

Nehorí a nevybuchuje.

2.7 Bezpečnostné upozornenia

Označenie	Bezpečnostné upozornenie
P 102	<i>Uchovávať mimo dosahu detí</i>
P 280	<i>Noste ochranné rukavice/ochranný odev/ochranné okuliare/respirátor.</i>
P305 + P351 + P338 + P310	<i>PO ZASIAHNUTÍ OČÍ: Niekoľko minút ich opatrne vyplachujte vodou. Ak používate kontaktné šošovky a je to možné, odstráňte ich. Pokračujte vo vyplachovaní. Okamžite kontaktujte toxikologické centrum/lekára.</i>
P302 + P352 + P333 + P313	<i>PRI KONTAKTE S POKOŽKOU: Umyte veľkým množstvom vody. Ak sa prejaví podráždenie pokožky alebo sa vytvoria vyrážky: vyhľadajte lekársku pomoc/starostlivosť.</i>
P261 + P304 + P340 + P312	<i>PO VDÝCHNUTÍ: Preneste postihnutého na čerstvý vzduch alebo zabezpečte prísun čerstvého vzduchu a uložte ho do oddychovej polohy, ktorá umožní pohodlné dýchanie. Ak sa necítite dobre, kontaktujte toxikologické centrum/lekára.</i>

ZLOŽENIE/INFORMÁCIE O ZLOŽKÁCH

3.1 Zoznam cementov na všeobecné použitie podľa normy EN 197-1

CEM I 52,5 R	Portlandský cement
CEM I 42,5 R	Portlandský cement
CEM II / A – S 42,5 R	Portlandský troskový cement
CEM II / A – P 42,5 R	Portlandský puzolánový cement
CEM II / A – S 32,5 R	Portlandský troskový cement
CEM II / A – P 32,5 R	Portlandský puzolánový cement
CEM II / B – S 32,5 R	Portlandský troskový cement
CEM II / B – M (S-P-L) 32,5 R	Portlandský zmesový cement
CEM III / A 32,5 R	Troskový cement
CEM I 42,5 N – SR5/NA	Síranovzdorný portlandský cement
MC 22,5 X	Cement na murovanie

	PJSC Ivano-Frankivskcement	Karta bezpečnostných údajov cementu
---	-----------------------------------	--

Špeciálne typy cementu v súlade s vnútroštátnymi technickými normami (TU)

ПЦТ -50 (100) – 400 Д0 (Д20) Typy pre ropné vrtý

3.2. Zložky cementových zmesí

Látka	Koncentrácia (%) hmotnosť produktu	CAS Č.	EINECS Č. Zoznam ⁽¹⁾
Cementový portlandský slinok	40 - 95	65997-15-1	266-043-4
Granulovaná vysokopečná troska	0 – 60	65996-69-2	266-002-0
Vápencový kameň	0 – 20	1317-65-3	215-279-6
Kremičitý popolček	0 - 5		931-322-8
Puzolán	0 – 20		931-322-8
Vápencový kameň (dihydrát)	3 - 6	10101-41-4	231-900-3
Vápencový kameň (bezvodý)	3 - 6	7778-18-9	231-900-3
Oxid vápenatý (hydrát)	< 2,5		215-137-3
Redukčné činidlo na redukciu chrómu (FeSO · 7H ₂ O)	0,01 – 0,02	13463-43-9	231-753-5

Cementový slinok je vyňatý zo zoznamu látok, na ktoré sa vzťahuje povinnosť registrácie, podľa článku 2, odseku 7b a prílohy V, odseku 10 nariadenia REACH.

Vápencový kameň je vyňatý zo zoznamu látok, na ktoré sa vzťahuje povinnosť registrácie, podľa článku 2, odseku 7a a prílohy IV nariadenia REACH.

Prírodný vápenec je vyňatý zo zoznamu látok, na ktoré sa vzťahuje povinnosť registrácie, podľa článku 2, odseku 7a a prílohy IV nariadenia REACH.

4. OPATRENIA PRVEJ POMOCI

4.1 Po vdýchnutí

Zaistite prísun čerstvého vzduchu. Postihnutého udržiavajte v pokoji. Ak kašle alebo pretrvávajú iné symptómy – poraďte sa s lekárom.

4.2 Po kontakte s očami

Nešúchajte si oči, aby ste ich nepoškodili. Ak používate kontaktné šošovky – vyberte ich, okamžite vypláchnite oči vodou a preplachujte 45 minút, pričom jemne zdvíhajte a sklápajte očné viečka. Nevyplachujte silným prúdom vody, aby sa oči mechanicky nepoškodili. Umyte si tvár. Poradte sa s lekárom.

4.3 Po kontakte s pokožkou

Keď sa do kontaktu s pokožkou dostane suchý cement – pokožku očistite a rýchlo opláchnite vodou; keď sa do kontaktu s pokožkou dostane mokrý cement – pokožku opláchnite vodou. Znečistený odev očistite a potom operte. V prípade popálenia alebo podráždenia pokožky – vyhľadajte lekársku pomoc.

4.4 Po požití

Dôkladne vypláchnite ústa vodou, poraďte sa s lekárom

 IFCEM ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЦЕМЕНТ	PJSC Ivano-Frankivskcement	Karta bezpečnostných údajov cementu
--	-----------------------------------	--

5. Protipožiarne opatrenia

5.1 Teplota vzplanutia

Cement nie je zápalný/horľavý ani výbušný, nereaguje s iným horľavými materiálmi.

5.2 Vhodné hasiace prostriedky

Všetky

5.3 Nevhodné hasiace prostriedky

Žiadne

5.4 Produkty horenia

Žiadne

5.5 Limity vzplanutia

Žiadne

6. OPATRENIA PRI NÁHODNOM UVOĽNENÍ

6.1 Osobné bezpečnostné opatrenia

V prípade rozsypania cementu je potrebné zabrániť kontaktu s pokožkou a očami a takisto zabrániť tvorbe prachu. Používajte osobné ochranné prostriedky uvedené v oddiele 8.

6.2 Bezpečnostné opatrenia pre životné prostredie

V prípade rozsypania cementu je potrebné zabrániť jeho preniknutiu do kanalizačného a vodovodného systému.

6.3 Metódy a materiály pre zabránenie šíreniu a vyčistenie v súvislosti so suchým cementom

Používajte suché čistenie, pri ktorom sa netvorí prach, napríklad pomocou vysávača (priemyselný vysávač s vysokoúčinnými filtrami, ako sú napr. filtre NERA a pod.). V prípade veľkej tvorby prachu používajte mokré čistenie: postrek alebo pomocou hadice. Mokrý cement sa má zozbierať podľa pokynov uvedených v časti „Mokrý cement“.

Ak nie je možné vykonať mokré čistenie alebo použiť vysávač, môže sa použiť aj rotačná kefa nasucho, ale v tomto prípade musia pracovníci používať vhodné osobné ochranné prostriedky a zabrániť šíreniu prachu.

	PJSC Ivano-Frankivskcement	Karta bezpečnostných údajov cementu
---	-----------------------------------	--

7. ZAOBCHÁDZANIE A SKLADOVANIE

7.1 Zaobchádzanie

Pri používaní cementu sa najskôr naleje voda do otvoreného mixéra a potom sa z malej vzdialenosti pomaly pridáva cement. Zároveň je potrebné pomaly ho miešať.

7.2 Skladovanie

Cement sa musí skladovať v uzavretých priestoroch chránených pred vlhkosťou. Vlhkosť znehodnocuje cement. Sypaný cement sa musí skladovať v špeciálne označených nádobách. Nekompatibilnými chemikáliami, ktoré sa nemôžu skladovať spolu s cementom, sú silné kyseliny.

7.3 Chróm (VI) rozpustný vo vode

Tento (sypaný) cement môže obsahovať viac ako 0,0002 % chrómu (VI) rozpustného vo vode, takže sa môže používať len v strojoch v riadených, uzavretých a plne automatizovaných systémoch, kde neexistuje možnosť kontaktu s pokožkou používateľa.

8. Kontroly expozície/osobná ochrana

8.1 Expozičné limity – hraničné hodnoty koncentrácie sú uvedené v nariadení č. 4617-88

Chemická látka	Limity pre dlhodobú expozíciu	Poznámka
	mg/m	
Prachový cement		
- vdychovaná	10	
- frakcia	5	
- alveolárna frakcia		x

x – skontrolujte nariadenie č. 4617-88

8.2 Kontroly expozície

8.2.1 Kontrola rizík pri práci

Všeobecne: Zabráňte počas práce kontaktu s čerstvým betónom alebo maltou. V prípade potreby používajte vodotesné osobné ochranné prostriedky. Pri práci s cementom je zakázané jesť, piť alebo fajčiť. Pred jedlom si umyte ruky. Po skončení práce si vyzlečte znečistený odev. Dôkladne sa umyte. Nenoste odev znečistený cementom.

Ochrana dýchacích ciest:

Čiastočné masky (respirátory) s prachovým filtrom P2.

Ochrana očí:

Ak existuje možnosť kontaktu s očami, používajte plynotesné okuliare alebo prostriedky na ochranu tváre a očí.

	PJSC Ivano-Frankivskcement	Karta bezpečnostných údajov cementu
---	-----------------------------------	--

Ochrana kože:

celé telo.

Je potrebné používať ochranné rukavice. Pracovný odev musí zakrývať úplne

8.2.2 Kontroly environmentálnej expozície

Používajte len v uzavretých systémoch a v prítomnosti celkového alebo lokálneho odsávacieho systému tak, aby koncentrácia neprekročila maximálne povolené koncentrácie v pracovnej zóne. Nedovoľte, aby látka prenikla do kanalizačných systémov a čistiarní odpadových vôd.

9.

FYZIKÁLNE A CHEMICKÉ VLASTNOSTI LÁTOK/PRODUKTU

9.1 Všeobecné informácie

Suchý cement je jemná anorganická látka, väčšinou svetlosivej farby, bez zápachu.

9.2 Dôležité informácie týkajúce sa zdravia, bezpečnosti a životného prostredia

Veľkosť častíc:

od 0 do 80 mikrónov

Rozpustnosť vo vode (pri 20 °C): bezvýznamné (0,1 – 1,5 g/l)

Hustota: 2,75 – 3,2 g/cm³

Objemová hmotnosť: 0,9 – 1,4 g/cm³

pH suspenzie (pri 20 °C): 11 – 13,5

Teplota topenia: > 1 250 °C

Tlak pár

Hustota pár

Rýchlosť

odparovania

Teplota tuhnutia

Rozdeľovací

koeficient (n-oktanol/voda)

Oxidačné vlastnosti

Schopnosť vznietenia

Nevzťahuje sa

10. STABILITA A REAKTIVITA

10.1 Stabilita

Suchý cement je za vhodných skladovacích podmienok stabilná látka (pozri časť 7). Po zmiešaní s vodou cement tuhne, tvorí stabilný produkt, ktorý nie je za normálnych podmienok reaktívny.

10.2 Podmienky, ktorým sa treba vyhnúť

Pri skladovaní vo veľmi vlhkých miestnostiach sa môžu tvoriť hrudky, ktoré zhoršujú kvalitu cementu.

10.3 Nekompatibilné materiály

Reaguje s hliníkom, amónnymi soľami. Pri miešaní s vodou sa uvoľňuje teplo, obzvlášť intenzívne pri reakciách s kyselinami.

	PJSC Ivano-Frankivskcement	Karta bezpečnostných údajov cementu
---	-----------------------------------	--

10.4 Nebezpečné produkty rozpadu

Za normálnych podmienok nedochádza k rozkladu cementu na nebezpečné látky.

11. TOXICITA

11.1 Akútna toxicita

Pri kontakte s očami: cement môže spôsobiť poškodenie rohovky, vážne podráždenie, bolesť, slzenie. Ak sa do očí dostane veľké množstvo cementu, môže hroziť vážne poškodenie zraku.

Pri kontakte s pokožkou: Cement môže výrazne dráždiť pokožku a spôsobovať začervenanie. Dlhšia expozícia môže spôsobovať alergie a dermatitídu.

Akútna toxicita pri kontakte s pokožkou: Pri experimentoch na zajacoch nebola po 24 hodinách expozície cementu pri 2 000 mg/kg hmotnosti zistená mortalita [4].

Po požití: Môže spôsobiť žalúdočnú nevoľnosť.

Pri vdýchnutí: Vdýchnutie prachu môže spôsobiť podráždenie sliznicovej membrány nosa a dýchacích ciest. Vdychovanie prachu vo vysokej miere môže spôsobovať bolesti v krku, kašeľ, kýchanie a dokonca udusenie.

11.2 Chronické účinky

Pri vdýchnutí: Môže spôsobovať kašeľ, dýchavičnosť a chronické ochorenie pľúc.

Karcinogénne účinky: presné údaje nie sú k dispozícii [5].

Kontaktná dermatitída/senzibilizačné účinky: u konkrétnej kategórie ľudí sa môže objaviť ekzém v dôsledku vysokej hodnoty pH mokrého cementu alebo imunologická odozva v dôsledku výskytu chrómu (VI) rozpustného vo vode, ktorý spôsobuje kontaktnú alergickú dermatitídu [6].

11.3 Podmienky, ktoré majú negatívny vplyv na zdravie

Pri vdychovaní cementového prachu môže dôjsť k zhoršeniu existujúcich respiračných ochorení a/alebo chorôb, ako je napríklad astma, môže sa objaviť emfyzém a/alebo zhoršenie existujúceho stavu pokožky a/alebo očí.

12. EKOLOGICKÉ INFORMÁCIE

12.1 Ekologická toxicita

Cement nie je klasifikovaný ako nebezpečný pre životné prostredie. Veľké množstvo cementu vo vode spôsobuje krátkodobé lokálne zvýšenie pH vody.

12.2 Mobilita

Suchý cement nie je prchavá látka, ale pri práci s ním môžu vo vzduchu dlhšie zostať jemné čiastočky.

12.3 Perzistencia a degradovateľnosť/bioakumulačný potenciál/výsledky posúdenia PBT a vPvB/iné nepriaznivé účinky

	PJSC Ivano-Frankivskcement	Karta bezpečnostných údajov cementu
---	-----------------------------------	--

Nevztahuje sa, pretože cement nie je horľavá látka. Vytvrdený cement nespôsobuje riziko vzniku toxicity.

13. OPATRENIA PRI ZNEŠKODŇOVANÍ

13.1 Cement s obsahom viac ako 0,0002 % chrómu (VI) rozpustného vo vode

Cement sa môže používať len v uzavretých plne automatizovaných systémoch, v ostatných prípadoch je potrebné do cementu pridať redukčné činidlá.

13.2 Suchý cementový odpad

Suchý cement zhromaždíte a umiestnite do špeciálne označených nádob. Opätovné použitie produktu je možné – v závislosti od jeho lehoty skladovateľnosti. Pri zneškodňovaní odpadu navlhčíte cement vodou a po vytvrdnutí zlikvidujete podľa informácií v časti 13.4.

13.3 Mokry cement

Nevyliievajte do odtokov, vodných nádrží, na zem – po vytvrdnutí zlikvidujte podľa informácií v časti 13.4.

13.4 Vytvrdený cement

Zlikvidujte v súlade s požiadavkami právnych predpisov miestnej samosprávy. Nevyliievajte do kanalizačného systému. Je možné vyviezť na skládku stavebného odpadu, ale len vo forme tuhých kusov. Betónový odpad nie je klasifikovaný ako nebezpečný.

Názov odpadu v „Zozname odpadov“: cementový odpad (kód 10 13 14 – odpady z cementu a troskového cementu) alebo stavebný odpad (kód 17 01 01 – betón).

14. INFORMÁCIE O DOPRAVE

Požiadavky na prepravu nebezpečného tovaru (RID/ADR, IATA, IMO) sa pre cement neuplatňujú. Žiadne špeciálne predbežné opatrenia nie sú potrebné, okrem tých, ktoré sú uvedené v časti 8.

15. REGULAČNÉ INFORMÁCIE

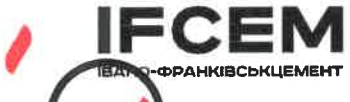
15.1 Nariadenia týkajúce sa bezpečnosti, zdravia a životného prostredia a špecifické právne predpisy týkajúce sa látok alebo zmesí

Cement je zmes. Zmesi nepodliehajú povinnej registrácii. Slinok je vyradený zo zoznamu látok, na ktoré sa vzťahuje povinnosť registrácie (článok 2, odsek 7b a príloha V, odsek 10 nariadenia REACH).

Uvedenie cementu na trh je regulované podľa obsahu Cr (VI) rozpustného vo vode (REACH, príloha XVII, bod 47).

Cement a zmesi obsahujúce cement sa nemôžu používať ani uvádzať na trh, ak obsahujú viac ako 0,0002 % Cr (VI) rozpustného vo vode v mokrom stave vzťahnutého k celkovej hmotnosti suchého cementu v súlade s normou EN 196-10.

- Ak sa používa redukčné činidlo, potom bez toho, aby boli dotknuté iné ustanovenia Spoločenstva o klasifikácii, balení a označovaní látok a nebezpečných prípravkov, balenie cementu alebo zmesi na báze cementu musí byť označené jasnými a nezmazateľnými nápismi obsahujúcimi informácie o dátume balenia,

	PJSC Ivano-Frankivskcement	Karta bezpečnostných údajov cementu
---	-----------------------------------	--

ako aj o podmienkach a termínoch vhodného skladovania na ochranu aktivity redukčného činidla a na udržanie obsahu chrómu (VI) rozpustného vo vode pod maximálnymi limitmi špecifikovanými v odseku 1.

- Odseky 1 a 2 odchyľne neplatia pre uvádzanie na trh alebo použitie v kontrolovaných, uzavretých a plne automatizovaných procesoch, v ktorých sa cement a zmesi na báze cementu spracúvajú výhradne strojovo a ktoré neumožňujú kontakt s pokožkou.

ESDA Európska dohoda o kryštalickom kremíku

Odvetvie výroby cementu sa riadi „Dohodou o ochrane zdravia pracovníkov prostredníctvom správnej manipulácie a správneho používania kryštalického kremíka a produktov, ktoré ho obsahujú“.

Na webovej stránke <http://www.nepsi.eu/good-practice-guide.aspx> je možné nájsť tzv. Návody pre osvedčenú prax, ktoré poskytujú informácie o bezpečnom správaní. Tento dokument bol vytvorený v rámci „Dohody o ochrane zdravia pracovníkov prostredníctvom správnej manipulácie a správneho používania kryštalického kremíka a produktov, ktoré ho obsahujú“.

15.2 Právne predpisy, ktoré regulujú klasifikáciu, označovanie, obmedzenia v používaní chemikálií, požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pracovníkov, hraničné hodnoty v pracovnom prostredí, nakladanie s odpadom:

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES;
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 z 16. decembra 2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí, o zmene, doplnení a zrušení smerníc 67/548/EHS a 1999/45/ES a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 1907/2006;
- GOST 12.1. 005 – 88 „Všeobecné sanitárne a hygienické požiadavky na vzduch v pracovnej zóne“;
- Hygienická norma Ukrajiny „Zoznam látok, produktov, výrobných procesov, domácich a prírodných faktorov karcinogénnych pre ľudí“. Schválené nariadením Ministerstva zdravotníctva Ukrajiny z 13. 1. 2006 č. 7;
- Príloha 1 – 7 k „Zoznamu sanitárnych a epidemiologických pravidiel a noriem celého Zväzu“ – „Maximálne povolené koncentrácie (MAC) škodlivých látok vo vzduchu v pracovnej zóne“ schválené Hlavným štátnym hygienikom ZSSR z 26. 05. 1988 č. 4617-88;
- Ukrajinský zákon „o odpade“ z 05. 03. 1998 č. 187/98 – VR.
- Štátne zdravotné a hygienické predpisy a normy 2.2.7.029 – 99 Časť „Komunálna hygiena“, 2.7 „Hygienické požiadavky a stanovenie triedy nebezpečnosti pre verejné zdravie“;
- USTANOVENIA o poskytovaní špeciálneho odevu, špeciálnej obuvi a iných osobných ochranných prostriedkov pracovníkom schválené Nariadením Štátneho výboru Ukrajiny pre bezpečnosť pri práci z 29. 10. 1996, č. 170;
- EN 197-1: 2011 Cement. Časť 1: Zloženie, špecifikácie a kritériá na preukazovanie zhody cementov na všeobecné použitie;

	PJSC Ivano-Frankivskcement	Karta bezpečnostných údajov cementu
---	-----------------------------------	--

- EN 196-10: 2008 Metódy skúšania cementu. Časť 10: Stanovenie obsahu vo vode rozpustného šesťmocného chrómu (CrVI) v cemente.

16. ĎALŠIE INFORMÁCIE

16.1 Skratky

Č. CAS – (Chemical Abstracts Service) registračné číslo pridelené tejto látke organizáciou Chemical Abstracts Service.

Č. EINECS – (European INventory of Existing Commercial chemical Substances) registračné číslo v európskom zozname existujúcich komerčných chemických látok.

16.2 Predpokladané použitie, kategórie a oblasť použitia

Nasledujúca tabuľka zobrazuje celkový prehľad všetkých relevantných spôsobov použitia cementu a hydraulického cementu obsahujúceho spojovacie materiály. Všetky spôsoby použitia sú uvedené v skupinách po zohľadnení účinkov na zdravie a životné prostredie. Pre každý spôsob použitia je uvedené vhodné riadenie rizika a kontroly expozície (pozri časť 8), ktoré musí používateľ cementu a hydraulického cementu obsahujúceho spojovacie materiály dodržiavať takým spôsobom, aby prípadná expozícia neprekročila povolené hodnoty.

**PJSC Ivano-
Frankivskcement**

**Karta
bezpečnostných
údajov cementu**

Č.	Účel použitia Opis spôsobu použitia	Výroba:	Profesionálne/priemyselné použitie
		Stavebný materiál	
1	Používanie v uzavretých procesoch spracovania so selektívnou kontrolou	x	x
2	Používanie v uzavretých plniacich procesoch (syntéza alebo produkcia)	x	x
3	Miešanie v plniacich procesoch prípravy zmesí alebo produktov (viacstupňový a/alebo značný kontakt)	x	x
4	Priemyselný postrek		x
5	Pohyb látok alebo zmesí (plnenie/vyprázdňovanie) do/z nádob/veľkých nádob v prevádzkach neurčených na tento účel.		x
6	Pohyb látok alebo zmesí (plnenie/vyprázdňovanie) do/z nádob/veľkých nádob v prevádzkach určených na tento účel.	x	x
7	Pohyb látok alebo zmesí do malých nádob (špeciálne navrhnutou linkou na plnenie spolu s vážením).	x	x
8	Aplikovanie kefou alebo valcom		x
9	Priemyselný postrek		x
10	Spracovanie priemyselných produktov ponorením alebo nalievaním		x
11	Výroba zmesí alebo produktov tabletovaním, stláčaním, lisovaním, granuláciou.	x	x
12	Manuálne miešanie, počas ktorého je blízky kontakt s látkou. K dispozícii sú len osobné ochranné prostriedky.		x
13	Potenciálne operácie uzavretej úpravy s minerálmi/kovmi pri vysokej teplote. Priemyselné podmienky.		x
14	Skladovanie tuhých anorganických látok pri teplote	x	x

	PJSC Ivano-Frankivskcement	Karta bezpečnostných údajov cementu
---	-----------------------------------	--

16.3 Zoznam hlavných materiálov použitých pri príprave Karty bezpečnostných údajov materiálu:

- (1) European Cement Manufacturers Association „CEMBUREAU“ (Európska asociácia výrobcov cementu)
- (2) Webová stránka Európskej agentúry pre chemické látky (European Chemical Sciences (ECB))
- (3) Webová stránka Medzinárodnej organizácie práce (International Labor Organization (ILO))
- (4) Observation on the effects of skin irritation caused by cement, Kietzman et al., Dermatosen, 47, 5, 184-189 (1999). (Pozorovanie podráždenia pokožky spôsobeného cementom)
- (5) Portland cement dust – Hazard assessment document EH75/7, UK Health and Safety Executive, 2006: <http://www.hse.gov.uk/pubns/web/portlandcement.pdf> (Prach portlandského cementu – posúdenie nebezpečnosti)
- (6) European Commission's Scientific Committee on Toxicology, Ecotoxicology and the Environment (SCTEE) opinion of the risks to health from Cr (VI) in cement, 2002 http://ec.europa.eu/health/archive/ph_risk/committees/sct/documents/out158_en.pdf. (Posudok vedeckého výboru Európskej komisie pre toxikológiu, ekotoxikológiu a životné prostredie o zdravotných rizikách v súvislosti s obsahom Cr (VI) v cemente)
- (7) Epidemiological assessment of the occurrence of allergic dermatitis in workers in the constructive industry related to the content of Cr (VI) in cement, NIOH, page 11, 2003 (Epidemiologické posúdenie výskytu alergickej dermatitídy u pracovníkov v stavebnom priemysle v súvislosti s obsahom Cr (VI) v cemente, NIOH, strana 11, 2003)

16.4 Poznámka

Údaje uvedené v tejto karte bezpečnostných údajov materiálu sú určené pre všetkých, ktorí pracujú s príslušným materiálom (cement). Údaje zodpovedajú informáciám, ktoré sú v súčasnosti k dispozícii, a sú určené na charakterizovanie tohto chemického produktu (cement) v zmysle bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrane životného prostredia. Ak sa objavia nové údaje o tejto látke, jej účinkoch na zdravie a životné prostredie a predbežné opatrenia na zníženie alebo úplne eliminovanie nebezpečnosti, táto karta bezpečnostných údajov materiálu bude aktualizovaná. Informácie uvedené v tejto karte bezpečnostných údajov materiálu neposkytujú žiadne iné špecifické charakteristiky tejto látky.

